

Oudersamenkomsten op de Werkplaats

Anneke van Heertum

In het archief van de basisschool van de Werkplaats Kindergemeenschap bevindt zich een, door Kees Boeke, handgeschreven "minutenboek". Hierin staan opgetekend de verslagen, ofwel minuten, van de samenkomsten van ouders, helpers en medewerkers. Deze samenkomsten zijn te beschouwen als de verre voorlopers van de huidige Ouderraadsvergaderingen.

De minuten van de besprekingen beslaan de periode van 28-9-1930 t/m 31-1-1932. Het boek vangt aan met een inleiding bij het begin van het schooljaar 1930/'31. Er zaten toen maximaal 45 kinderen op de Werkplaats, die gevestigd was in het door Frans Röntgen ontworpen gebouw aan de Frans Halslaan. Uiteraard moest een keus gemaakt worden uit het materiaal. Omwille van de authenticiteit is bij het citeren van de fragmenten de originele spelling weergegeven.

Inleiding: De vorige cursus was er een oudersamenkomst aan het eind van ieder trimester. Dit werkjaar zal aan het eind van iedere "werkmaand" van 4 weken een samenkomst van ouders enz. worden gehouden. De laatste Zaterdag van iedere werkmaand is dit jaar vrij. Van deze maandelijksche samenkomsten zullen minuten worden opgetekend. Agendapunten zullen geregeld in dezelfde volgorde worden behandeld. Deze punten met hun nummering zullen gecyclostyleerd (=gekopieerd) worden en ouders enz. zullen verzocht worden voor iedere samenkomst op een formuliertje, onderwerpen welke zij besproken wenschen te zien, in te zenden met opgave van het agendanummer.

Voorloopig wordt de volgende volgorde aangehouden:

1. *Verwelkoming nieuwe (pleeg)ouders*
2. *Verwelkoming nieuwe helpers of medewerkers*
3. *Lezing minuten vorige samenkomst*
4. *Presentielijst*
5. *Gebeurtenissen in de afgelopen maand*
6. *Correspondentie*
7. *Ontvangen giften*
8. *Lezing van lijst van wenschen van de Werkplaats*
9. *Zorg voor Werkplaats en inventaris*
10. *Mededeelingen van de Administratie*

11. *Nieuwe leermiddelen en werkstukken*
 12. *Mogelijke excursies naar fabrieken enz.*
 13. *Behandeling minuten vorige samenkomst*
 14. *Karaktervorming der kinderen*
 15. *Lichamelijke verzorging der kinderen (hygiëne bv.)*
 16. *Intellectuele ontwikkeling der kinderen*
 17. *Vorbereiding der kinderen voor hun werk in de samenleving*
 18. *Regelingen voor werk- en leefwijze in verband met het gezin*
 19. *Afspraken van persoonlijke gesprekken met (pleeg)ouders*
 20. *Andere onderwerpen.*
- In dit eerste verslag wordt deze nummering meteen aangehouden.*

Samenkomst op Zondag 28 sept. '30

15 Daar Dr. Greidanus den laatsten tijd niet in staat is gebleken naast zijn drukke praktijk voldoende tijd te geven aan het medisch onderzoek van de thans zooveel talrijker werkers der W.P. gelooven wij dat het beter zal zijn als een andere regeling hiervoor getroffen wordt.

(Op de WP werd veel waarde gehecht aan professioneel medisch toezicht op de lichamelijke ontwikkeling der werkers.)

16. Bij "ikken"proeven worde geen maximum tijd opgegeven om de kinderen niet te agiteeren en daardoor te remmen. De helper of medewerker moge ongemerkt tijd opnemen, hij of zij zegge hierover niets aan het kind. Tijden worden dus ook niet in het "ikken"schrift ingeschreven.

18. Ouders worden verzocht mee te werken tot het beperkt houden van verjaardagen en St. Nikolaas tot het gezin, opdat het werk niet door veelvuldige feestvieringen wordt onderbroken en pijnlijke verschillen tusschen kinderen vermeden worden. Voor kleine kinderen wordt het voordeel van eenvoudige feestviering uit paedagogische overwegingen bepleit.

(Nog steeds komt de goedheiligman niet in levende lijve op de WP, en er worden geen kado'tjes voor elkaar gekocht, maar gemaakt.)

20. Een ouder meent dat zijn kinderen sedert het komen op de W.P. de gewoonte van "met twee woorden spreken" verloren hebben. Door velen wordt de oorzaak gezocht in de geest van de tijd of in het ongewone van de eerste indrukken in de W.P.

Verschillenden gevoelen dat werkelijke innerlijke beleefdheid juist door invloed van de W.P. wel zal komen.

Samenkomst op Zondag 26 oct. '30

5. Excursie naar bakkerij en kwekerij Groenekan.

(Er werd naar gestreefd om minstens één keer per maand op excursie te gaan.)

15. De wenschelijkheid is bepleit dat ouders hun kinderen "overalls" geven om hun kleeren te beschermen. Gevraagd is toe te zien dat kinderen niet met huisschoentjes buiten lopen. Ouders zijn verzocht kinderen geen laarzen met gaatjes te geven, liever met knoopjes. (Tegenwoordig worden de ouders verzocht hun kinderen geen gymshoenen met veters, maar met elastiek mee te geven.)

20. Meegedeeld is dat eenige kinderen graag bij wijze van experiment een week rauwkost wilden eten als ouders geen bezwaar hadden.

Geantwoord is dat sommige doctoren rauwkost ontraden i.v.m. gevaar voor kinderverlamming. Ook dat dit niet de beste tijd van het jaar is voor zo'n experiment.

Samenkomst op Zondag 23 nov. '30

5. Excursie verleden Woensdag naar de pottenbakkerij van de heer Hobbel te Laren. Bezoek van de plaatselijke Commissie van Toezicht.

Samenkomst op Zondag 21 dec. '30

5. Excursie op 27 dec. naar het Centraal Museum te Utrecht. Op 7 dec. was "Prins Ivans" verrassing. (Prins Ivan was een soort sprookjesfiguur, die nooit gezien werd, maar zijn langskomen zorgde altijd voor een verrassing of een festiviteit.)

20. De vijfde dijs (=5-jarig bestaan) op 6 jan. a.s. zal herdacht worden op de Werkplaats zelf door een gezellige middag, zonder uitvoering of vertoeningen, op Zondag 11 januari.

Kees Boeke heeft een plan overlegd tot het geven van een werkoverzicht aan de kinderen waarin aangegeven: de eischen gesteld door de Werkplaats, door de maatschappij en door verschillende onderwijsinstellingen.

Samenkomst op Zondag 1 febr. '31

5. Excursie naar de drukkerij van Bosch te Utrecht

18. Verzoek van ouders aan C.B. om een inleiding te houden over "de beteekenis van het gezinsleven bij de opvoeding in het algemeen en in het bijzonder over de beteekenis van het gezinsleven bij de opvoeding naast en in de geest van de Werkplaats" Besloten werd de volgende samenkomst hieraan te wijden. (Helaas stond er van deze lezing geen verslag in het boek.)

Samenkomst op Zondag 29 maart '31

5. Excursies naar het Schrijfmuseum en naar de Gero Fabriek te Zeist.

15. Met Dr. Jansen (Soestd. Str. alhier) is afgesproken dat hij het medisch toezicht op zich zal nemen. Hiertoe zal hij zaterdags van 13.00 tot 16.00 uur komen. (Tegenwoordig bezoekt de jeugdverpleegkundige van de GGD de school.)

20. Er is gevraagd of getracht kan worden de kinderen te weerhouden van te agressieve propaganda voor vegetarisme. Verder wordt voorgesteld met de oudere kinderen te gaan kampeeren. Dit plan vindt algemeene bijval.

Familie bezoekdag op kamp Hulshorst

(Tijdens zo'n kamp gingen de lessen gewoon door; het waren dus werkweken).

Samenkomst op Maandag 6 juli '31

Deze samenkomst had een bijzonder karakter, daar de helpers en werkers die in Hulshorst geweest waren pas Zaterdagavond allen waren teruggekeerd. Eerst werd de laatste helft van het kampdagboek voorgelezen, en allerlei over het

zoo geslaagde kamp meegedeeld. Vanwege de administratie werd bericht, dat van de bijdragen voor het kamp, welke f 501,- bedroegen, slechts f 288,- was uitgegeven, ofwel f 0,42 per dag per hoofd (het kamp duurde 4 wkn).

De samenkomst besloot het saldo aan de administratie te laten, en begroette met instemming een voorstel om uit dat bedrag een rietmattenschutting te laten maken om een gedeelte van het terrein. Zo zou het openluchtlevens, dat in het kamp zooveel goed deed, zooveel mogelijk ook hier voortgezet kunnen worden. Hierbij werd in het bijzonder gedacht aan de naakte of half-naakte gymnastiek (Müller, Mensendieck), de luchtbaden en zonnebaden, waarvan in Hulshorst zoo genoten werd. Er was gelukkig generlei ziekte of ongesteldheid, terwijl nientegenstaande veel lichaamsbeweging, spel en lichaamsvoering, de kinderen allen in gewicht toenamen. tot wel 6 pond in deze 4 weken!

Samenkomst op Zondag 27 sept. '31 Meegedeeld werd dat voortaan voor iedere oudersamenkomst een kleine tentoonstelling van werk en leermiddelen gehouden zal worden. 5. Gebeurtenissen afgelopen maanden: Kamp Hulshorst en voorstelling Asschepoes. In mei werd de broodfabriek "De Korenschoof" bezocht. 12. Voorgesteld is met de oudere kinderen naar Amsterdam te gaan voor een "stadswinterkamp". Gevoeld wordt dat niet verspreid gelogeed moet worden. Als mogelijkheid wordt genoemd de Jeugdherberg A.T.V.A.; een leeftijdsgrens van 12 jaar wordt wenschelijk geacht, met vrijheid voor de leiding om in bepaalde gevallen er onder te gaan. Ouders zijn gevraagd mee te deelen wat zij willen toezeggen om het plan mogelijk te maken. Voor de kleintjes zal een excursie worden voorbereid naar het "Park van Kol" (Julianapark in Utrecht) op Zaterdag 24 oct. 15. Mevr. Koning heeft herinnerd aan het gevaar dat door zoogenaamd "harden" een zekere "afstomping" ontstaat en later rheumatiek volgt. Gesproken is ook over de noodzakelijkheid van regelmatig handen wasschen, bijvoorbeeld voor maaltijden.

Samenkomst op Maandag 29 oct. '31 5. Excursie jongeren naar Spoorwegmuseum en Julianapark in Utrecht. Het museum is zeer de moeite waard. Stadswinterkamp in A'dam 18-25 oct j.l. Over dit zeer geslaagde kamp werd uitvoerig verslag uitgebracht. Maarten Hulst, Kees Boeke en 16 werkers namen hieraan deel.

Er werden toch enkele jongere kinderen meegenomen, daar en de betrokken ouders en de verantwoordelijke helpers het graag wilden: het is zéér goed bevallen.

20. Gesproken is over het breken van dingen: of het billijk is, dat 't betaald wordt door de ouders in kwestie. Gevoeld werd van wel, als het breken het gevolg is van ondeugendheid of onvoorzichtigheid. Over de moeilijkheid om aan kinderen te doen voelen dat het iets ergs is, zou eens rustig gesproken kunnen worden. Waar voorgesteld was, van het saldo van 't Amsterdamsche kamp een petroleumkachel aan te schaffen, wordt opgemerkt dat dit niet wenschelijk zou zijn met het oog op het gevaar van een petroleumkachel waar kleine kinderen zijn.

Samenkomst op Zondag 20 dec. '31

16. De heer v. Rijn heeft gesproken over het belang van de gewone schoolvakken als lezen schrijven, rekenen. Men moet er naar streven, dat de kinderen op een bepaalde leeftijd ongeveer even ver zijn als kinderen op een gewone school. Wat betreft "drukschrift" lijkt het hem toe, dat dit voor het begin wel goed is, maar dat ook het gewone "lopende schrift" moet beoefend worden. Hij gelooft, dat de kinderen daarvan in de praktijk meer nut zullen hebben, omdat drukschrift in de maatschappij niet zoo vlot gebruikt kan worden.

Samenkomst op Zondag 31 jan. '32

5. Uitvoering op 10 jan. j.l. van Engelsche komediestukjes. 10. De administratrice heeft gevraagd wat de oudersamenkomst wil inzake leverantie van kolen. Het lijkt het beste als in het kolenhok een schaalverdeling gemaakt wordt met aanduiding van mudden. Hannie K. is bereid toezicht te houden.

Het minutenboek is nog lang niet volgeschreven, maar toch eindigen de verslagen van de samenkomsten van ouders en helpers. Hoewel bovenstaand verhaal slechts een fragmentarisch beeld kan geven van de Werkplaats in de beginperiode, wordt toch wel duidelijk dat toen in de jaren '30 de inbreng van de ouders net zo belangrijk was (hoewel anders van aard) als nu in de jaren '90.